

Szobrászati Szakvélemény

A Gérecz Attila és Wittner Mária emlékét megidéző szoborcsoport alapgondolata szobrászati szempontból kifejezetten erős és érzékeny megközelítés. A kompozíció egyik legfontosabb értéke, hogy nem a történelmi események közvetlen, leíró ábrázolását választja, hanem a két fiatal kapcsolatán, személyiségén és elsősorban a költészetten keresztül közelít 1956 szellemiségéhez.

Az egyszerűsített posztamensen egymás felé forduló, fiatalon megjelenített alakok között a vers kerül a kompozíció középpontjába. Ez a megoldás egyszerre teremt emberi közelséget és szimbolikus jelentést: a könyv nem pusztán kellék, hanem a gondolat, a szabadság és a szellemi ellenállás hordozója. Különösen fontosnak tartom, hogy ez a költői motívum Gérecz Attila életéhez és Wittner Mária későbbi verseskötetéhez egyaránt kapcsolható, így a kompozíció nem külsődleges szimbólumra épül, hanem a két személyiség történetéből indul ki.

Szobrászilag izgalmas és erős döntés a fegyverek visszafogott, rejtett jelenléte is. A frontális nézetből elsősorban két fiatal, egymással kapcsolatot kereső ember jelenik meg, a fegyverek pedig csak a mű körbejárása során válnak láthatóvá. Ez a fokozatos feltárulás dramaturgiát ad a szobornak: a néző először a költészet és az emberi kapcsolat világába lép be, majd a térbeli mozgással egyre erősebben szembesül azzal a történelmi valósággal, amelybe ezek az életek beleütköztek. A mű így nem egyetlen nézőpontból „elmondja” a történetet, hanem a körbejárással bontja ki azt.

A makett 20 cm-es léptékben, plasztikusan megmintázott alakjai már ebben a kis méretben is jól érzékeltetik a kompozíció fő erejét: az egymás felé irányuló mozdulatok, a kéz és a könyv kapcsolata, valamint a két figura közötti tér mind a párbeszéd és a közös szellemi világ érzetét erősítik.

A mésző posztamens és a megrendelő által kért feliratok véleményem szerint szintén szervesen illeszkednek az emlékmű gondolatához. A feliratok információt adnak, miközben a plasztikai kompozíciót nem írják felül; az emlékezés történeti rétegét egészítik ki.

A tervet kivitelezésre maximálisan alkalmasnak tartom és javaslom:

A makett összességében egy jól átgondolt, karakteres és szobrászilag is indokolt emlékmű-koncepciót mutat. Legnagyobb erőssége a visszafogott, emberközeli megfogalmazás és az ebből kibontakozó fokozatos drámaiság. A költészetet állítva a kompozíció középpontjába, majd a körbejárással fokozatosan feltárva az 1956-os történelmi tragédia jelenlétét, a mű egyszerre tud személyes, költői és emlékező jellegű lenni. A kompozíció éppen attól válik erőteljessé, hogy nem mindent az első pillanatban mutat meg: hagyja, hogy a néző fedezze fel a történetet.

Budapest. 2026.06.09.

Szentesi Bendegúz
szobrászművész